

आभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ८० / अंक : ९ / २०७९ असोज ७ ज्येष्ठ शुक्रबार / Sep. 23, 2022 / कूल्य रु. १०/-

दलहस्ती संविधानको उल्लंघन

काठमाडौं । आगामी मंसिर ४ गते सम्पन्न हुने संघीय संसद र प्रदेशसभाको निर्वाचनका लागि दुवै सभाको समानुपातिक तर्फका उम्मेदवारहरूको नामावली विभिन्न राजनीतिक दलहस्ती निर्वाचन आयोगमा बुफाएका छन् । तुला भनिएका दलहस्ती संविधानले परिकल्पना गरेनुसार समानुपातिकतर्फका उम्मेदवारहरूको नामावली बुफाउँदै संविधानको उल्लंघन गरेका छन् । राजनीतिक दलहस्ती आ आफ्नो दलका उम्मेदवारहरूको नामावली बुफाउँदै पटक पटक सासद बनिसकेका नेताहस्ता आसेपासे र पार्टीका प्रमुख नेताको चाकडी, चालुसी गर्न व्यक्तिलाई यस पटक पनि निरन्तरता दिएका छन् । पूर्व राजदूतदेखि पटक पटक मन्त्री भईसकेका व्यक्तिहस्ताई समेत यस पटक समानुपातिक उम्मेदवार बनाईएको छ ।

यस पटक पनि राजनीतिक दलहस्ती समानुपातिक तर्फका

>>> बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पनि पढ्न सकिन्छ ।

मुख्यसचिवले नै ठगलाई संरक्षण दिएका हुन् त ?

काठमाडौं । मुख्यसचिव शंकरदास बैरागी लगायत अन्य केही उच्च तहको व्यक्तिहस्ताई निकट सम्बन्ध रहेको भन्दै पाल्पा निवारी भेषराज लुइटेलले तरी धन्दा चलाएको रहस्य खुलेको छ । लुइटेलबाट तिनेमा ग्यालेकसी स्कुलको सञ्चालिका एवं संविधानसभाकी पूर्व सभासद गीता राणाकी छोरी ज्योत्सना सिंह समेत लुइटेलको ठाडी धन्दाको शिकार भएकी छिन् ।

त्यो ठाडी धन्दा प्रहरी हुँदै अदालतसम्म पुगेको थियो । लुइटेलले सिंहसँग ३५ लाख रुपैयां लिएको र लुइटेलले आपूर्ण भनेको काम गर्न नसकेपछि सिंहलाई नविल बैकको चेक दिएका थिए तर उत्तर चेक सिंहलाई दिएपनि खातामा पैसा नभएकाले गर्दा लुइटेल बैकिङ कसर मुदामा दण्डित भएका थिए । अदालतले २६/२०७९/५/१४ गते सिंहलाई दिएको चेक र लुइटेलको खातामा पैसा नभएपछि उनी

>>> बाँकी ८ पेजमा

प्रतिनिधिसभाको कार्यकाल अन्त्य कि चालु अधिवेशन मात्र

काठमाडौं । मन्त्रिपरिषद्को निर्णय अनुसार असोज १ गते मध्यरात देखि प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभाको चालु अधिवेशन अन्त्य गरेको पत्र प्रतिनिधिसभामा पठाएपछि दुवै सदनका बैठकहरू अन्त्य भएका छन् । तर प्रतिनिधिसभाको पाँच वर्ष कार्यकाल अन्त्य भएको घोषणा गरीने भएपनि चालु अधिवेशन मात्र अन्त्य भएको घोषणा सभामुख अग्नीप्रसाद सापकोटाले गरेका छन् ।

निर्वाचन आयोगले समानुपातिक तर्फका उम्मेदवारहरूको नामावली बन्दसूची बुफाउने दिनको अधिल्लो दिन प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको कार्यकाल समाप्त हुने निर्णय गरीसकेको अवस्थामा सभामुख आग्नीप्रसाद सापकोटाले गरेको अधिवेशनमात्र अन्त्य भएको घोषणा गर्नुको अर्थ के ? सभामुख अग्नीप्रसाद सापकोटाले नै

>>> बाँकी ८ पेजमा

नयाँ नक्सा जारी हुनु ओली सरकारको महत्वपूर्ण कार्य : खनाल

काठमाडौं । प्रतिनिधिसभाको पाँच वर्ष कार्यकाल अन्त्य भएको घोषणा सभामुख अग्नीप्रसाद सापकोटाले गर्न भनिएको भएपनि असोज १ गते को प्रतिनिधिसभाको बैठकमा सभामुखले प्रतिनिधिसभाको ११ औं चालु अधिवेशन र राष्ट्रिय सभाको चालु १२ औं अधिवेशन मात्र अन्त्य भएको घोषणा असोज १ गते गरेका छन् ।

असोज १ गतेको प्रतिनिधिसभाको बैठकमा प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा, प्रमुख विपक्षी दलका नेता केपी ओली, माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल नेकपा एकीकृत समाजवादीको नेता भफ्लानाथ खनाल, जसपाका अध्यक्ष उपेन्द्र यादव, लोसपाका नेता राजेन्द्र महतो र राष्ट्रिय जनमोर्चाकी सासद दुर्गा

>>> बाँकी ८ पेजमा

आयोगको निर्देशन निर्देशनमै सीमित

काठमाडौं । निर्वाचन आयोगले राजनीतिक दलहस्तीलाई प्रत्यक्ष निर्वाचनमा नै ३३ प्रतिशत महिलालाई टिकट दिएर निर्वाचनमा उठाउन निर्देशन दिएको छ । आयोगले एक तिहाई महिला सुनिश्चित गर्न निर्देशन दिएको भएपनि राजनीतिक दलहस्तीलाई प्रत्यक्षतर्फ एक तिहाई महिलालाई उम्मेदवार बनाउन सक्ने अवस्था देखिएको छैन ।

कानुनमा बाध्यकारी व्यवस्था नहुँदा दलहस्तीलाई प्रत्यक्षतर्फ न्यून संख्यामा मात्र उम्मेदवार बनाएर समानुपातिक तर्फबाट कोटा पुऱ्याउने पहिला कै रणनीतिक यस पटक पनि लिएका छन् ।

यस पटक पनि प्रत्यक्षबाटै ३३ प्रतिशत उम्मेदवार बनाउने आयोगको निर्देशनको

पालना हुन सक्ने सम्भावना न्यून देखिएको छ । मंसिर ४ मा हुने संघीय संसद र प्रदेशसभाको निर्वाचनमा आयोगको निर्देशन बाध्य हुने नहुने भन्नेमा अहिले बहस सुरु भएको छ ।

संविधानले संसदमा प्रतिनिधित्व गर्न दलहस्तीलाई ३३ प्रतिशत सदस्यमा महिलालाई निर्वाचित गर्नपर्न व्यवस्था गरेको छ । निर्वाचन ऐनमा समेत समानुपातिक तर्फका उम्मेदवारहरू मध्ये ५० प्रतिशत महिला हुनुपर्ने बाध्यकारी व्यवस्था गरेको छ । दलहस्तीलाई आयोगको निर्देशन र ऐनमा भएको व्यवस्थालाई बाध्यकारी रूपमा स्थीकार गरेका छैन न दलहस्तीलाई आपूर्त हस्ताई विगतमा गरेको अभ्यासलाई नै निरन्तरता दिने तरखरमा

>>> बाँकी ८ पेजमा

कुन प्रदेशमा प्रत्यक्ष र समानुपातिक कर्ति ?

काठमाडौं । आगामी मंसिर ४ गते संघीय संसद र प्रदेश सभाको निर्वाचन एकै दिनमा हुने भएपछि राजनीतिक दलहस्ती चुनावी रणनीति बनाउनैमा व्यस्त रहेका छन् । असोज २ र ३ गते राजनीतिक दलहस्तीले संघीय संसद र प्रदेश सभाको लागि समानुपातिक तर्फको उम्मेदवारहरूको बन्द सूची निर्वाचन आयोगमा बुफाएका छन् । तर त्यो बन्द सूची उम्मेदवारहरूको अन्तिम नामावली प्रकाशित नभएसम्म त्यसको कुनै अर्थ छैन । निर्वाचन आयोगले असोज २ र ३ मा दलहस्तीलाई बुफाएको बन्द सूचीलाई हेरफेर गर्न सक्ने निर्णय गरिएको हुनाले २ र ३ मा बुफाएको बन्द सूची पुरै वा आशिक हेरफेर गर्न दलहस्तीले सक्ने भएका छन् ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

कांग्रेसमाथि संकट थपिँदै, कांग्रेसमा विद्रोह हुने

काठमाडौं । मंसिर ४ गते हुने संघीय संसद र प्रदेशसभाको निर्वाचनका लागि पाँच दलीय गठबन्धनलाई दुवै सभाको सिट बौद्धफौड गर्न फलमको च्यारा पाउनु सरह भएको छ । प्रतिनिधिसभाको प्रत्यक्षतर्फ जम्मा १ सय ६५ सिट रहेकोमा त्यही सिट पाँच दलीय गठबन्धन र बाबुराम भट्टराई, वामदेव गौतमलाई समेत दिनुपर्ने भएपछि सबै भन्दा कठिन अवधारणा नेपाली कांग्रेस पुरेको छ ।

गत बैशाख ३० गते सम्पन्न भएको स्थानीय तहको निर्वाचनमा सबै भन्दा बढी स्थानीय तहमा जित हाँसिल गरेको कांग्रेसलाई अहिले आफ्नै पार्टीमित्रको व्यवस्थापन गर्न सक्स परेको छ । नेपाली कांग्रेसका समापति समेत रहेका प्रधानमन्त्री

शेरबहादुर देउवा मंसिर ४ गतेको निर्वाचन पछि प्रधानमन्त्री बन्ने दाउमा रहेकाले गर्दा उनी गठबन्धनमा रहेका दलहस्तीलाई चिद्याउन त्यही कारण कांग्रेसलाई सक्स परेको हो ।

नेपाली कांग्रेसमित्र संस्थापन पक्ष र इतर पक्ष समेत रहेको र त्यसमा पनि रामचन्द्र पौडेल, कृष्ण प्रसाद सिटौला, प्रकाशमानसिंह, विमलेन्द्र निधि लगायतका अनेक गुट उपप्रूट रहेका भएपनि सभापतिको निर्वाचनमा चुनाव लडेका शेखर कोइराला पक्षलाई मिलाउन देउवालाई सक्स परेको छ ।

सभापतिको निर्वाचनमा कोइरालाले ४० प्रतिशत मत ल्याएका हुनाले उनी अहिले >>> बाँकी ६ पेजमा

OUTCOME OF OIC FMS CONFERENCE ON AFGHANISTAN

Mr Gurung

ON Sunday, 19 December 2021, Pakistan hosted the historic 17th extraordinary meeting of the Organization of Islamic Cooperation (OIC) Council of Foreign Ministers (CFM), at Islamabad, which was formally convened by the current OIC chair, Saudi Arabia.

This was the largest international gathering ever convened on Afghanistan after the withdrawal of the US/NATO forces from Afghanistan and its takeover by the Taliban government, to mobilize resources to avert an impending major humanitarian crisis in Afghanistan. As the US/NATO forces continued to withdraw from Afghanistan in 2020/2021 and the Taliban made efforts to have a dialogue with the former Ghani Administration in Afghanistan to form an all inclusive government as per the Doha Deal, due to Ghani Government's delaying tactics based on its greed to solely stick to power, a few rounds of talks held remained inconclusive.

As a consequence, with the completion of the withdrawal by 15 August 2021, the Taliban took over Afghanistan, including Kabul without any resistance, because while President Ghani fled Afghanistan on 14 August 2021, the Afghan Army had also disappeared. As the withdrawal of the last elements of the US/NATO forces had gotten messy, although the Taliban never disturbed the withdrawal operation, after withdrawal, the US and NATO countries adopted a harsh policy towards the Taliban government. This has happened despite the fact that the Taliban, announced a general amnesty for all Afghans, allowed women to work,

vowed that the Afghan soil will not be used against any other country, and they also made their government inclusive by including representatives of other ethnic groups.

As part of their harsh policy, the US and NATO countries announced that the Taliban government in Afghanistan will not be recognized and no direct economic aid will be provided unless the Taliban government practically shows that it was religiously implementing the above stated points.

Even the US government has frozen about \$10 billion assets of Afghanistan. Hence, in

the Afghan crisis, the current Chairman of the OIC, Saudi Arabia, was kind to convene a special meeting of the Council of Foreign Ministers of the OIC to discuss the looming humanitarian crisis in Afghanistan and the humanitarian assistance required to avert the crisis.

Pakistan offered to host the conference, which was held on 19 December 2021 at Islamabad successfully for which Pakistan's Foreign Minister and its Foreign Ministry deserve congratulations. The conference was attended by the OIC Secretary General, Foreign Ministers of 57 OIC member

the last five months the Afghan people have almost been starved as Afghan currency has lost its value, the Taliban government has no money to pay salaries to the employees, conduct trade and the banking system of Afghanistan also stands paralysed. Although Pakistan and some other countries have provided humanitarian assistance to Afghanistan, that is too meagre to meet the needs of the Afghan population. Taking into consideration the gravity of the impending humanitarian crisis in Afghanistan, and knowing that such a crisis will adversely affect it as a neighbour, the Pakistan government has been making appeals to the world community to help the Afghan people. Due to Pakistan's advocacy of

countries, special representative of the UN Secretary General and representatives of the United States, European Union, Russia, China and Japan.

A delegation of the Taliban-led government of Afghanistan was also invited and attended the conference to present to the moot the humanitarian crisis, which Afghanistan was facing and the humanitarian assistance required to avert that. While addressing the conference as a keynote speaker, whereas Prime Minister Imran Khan, highlighted the impending humanitarian crisis in Afghanistan and appealed for the world's urgent assistance to avert that, Pakistan's Foreign Minister presented various proposals in this regard.

Deliberating on the

deteriorating economic situation in Afghanistan and appealing for the required humanitarian assistance the Acting Afghan Foreign Minister Amir Khan Muttaqi also stated that the Taliban government had restored peace and security and done much to address the demands for more inclusiveness with respect for human rights, including the rights of women.

He also stated that his government "has the right to be officially recognised". The Secretary General OIC, the UN Secretary General's Special Envoy to Afghanistan, Foreign Minister of Saudi

hunger and a harsh winter. The Foreign Minister of Saudi Arabia also announced the provision of one billion Saudi Riyals as humanitarian assistance to Afghanistan.

The OIC Secretary General appointed Ambassador Tariq Ali Bakheet as his Special Envoy on Afghanistan. The delegates also said they would work through the UN, "to unlock the financial and banking channels to resume liquidity and flow of financial and humanitarian assistance". An OIC resolution released after the meeting said the Islamic Development Bank would lead the effort to free up assistance by the first quarter of next year. It also urged Afghanistan's rulers to abide by "obligations under international human rights covenants, especially with regard to the rights of women, children, youth, elderly and people with special needs". The above discussion indicates that the conference has been a great success in finding ways to address the upcoming humanitarian crisis in Afghanistan and on its successful conclusion Pakistan can rightly feel satisfied as it was able to draw the direly required world attention, especially of the OIC member countries, towards the Afghan people's economic plight. Surely, as pledged during the conference, the Islamic countries are likely to provide the required economic assistance to the Afghan people and the impending humanitarian crisis will be averted, which otherwise would have also adversely impacted Pakistan.

Where as the hosting of the conference has raised Pakistan's image on the world stage, on the sidelines of the conference, Pakistan also got a chance to discuss the issue of Jammu and Kashmir with the OIC Secretary General and consolidate OIC's support on the dispute.

कारागारभित्र जीवन र मृत्युको बीचमा भुलिरहेका विद्यार्थी नेता अतिक-उर-रहमान, श्रीमतीको विलाप

सुरज कुमार

छेन, सन्जिदा रहमानले क्लेरियन इन्डियासँग कुरा गर्दै भनिन् ।

अतिकले नाम बोलाएपछि मात्रै चिन्न सकिने उनले बताइन् । तर, अरुको नाम बोलाए पनि चिन्न सकेनन् ।

सन्जिदा आफ्नो श्रीमान् र आफ्ना दुई छोराछोरीका लागि गहिरो चिन्तित छिन् ।

'कृपया मलाई भन्नुहोस् कि मेरो श्रीमान्लाई केही नराप्नो भयो भने सरकारले फिर्ता ल्याउँछ । म यो भन्ना ठूलो जोखिम लिन सकिन्दैन । उनको अवश्या नाजुक बन्दै गएको छ, उनको ज्यान खतरामा छ मुटुको बिचारी भएकाले उनलाई जे पनि हुन सक्छ,' उनले भनिन् ।

सन्जिदाले जीवन र मृत्युको बीचमा रहेका मेरा श्रीमानलाई जमानत नदिए कस्तो स्वतन्त्रता हुन्छ भनी सोधिन् ।

'यस्तो अवश्यामा मानिस मर्ने अवस्थामा नभए पनि मर्न सक्छ । मेरो श्रीमानलाई जतिसंको चाँडो जमानत दिन सरकारसँग मात्र अनुरोध गर्नुँ; उनले भनिन् ।

सन्जिदाले आफ्नो श्रीमान् पूर्वस्वरूपको फिक्का छाँयौं बेको बताइन् । ऊ पहिलेको जस्तो देखिवैन ।

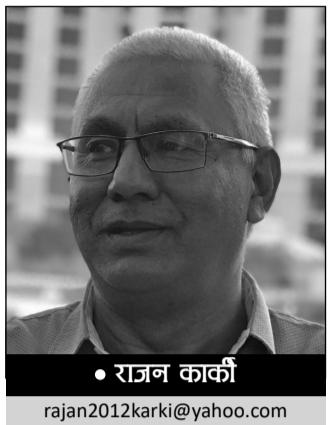

आफूमाथि लागेका सबै आरोप अस्वीकार गर्दै उनले आफ्नो अधिकारका लागि आवाज उठाउनुमा केही गलत नहुने बताइन् । सरकारको बिरोध गर्नु के गलत हो ? बोल्ने, चल्ने र गर्ने स्वतन्त्रता नभएको अवश्यामा देशलाई कसरी 'स्वतन्त्र' भन्न सकिन्छ ? उनले थप भनिन्, 'सरकारले मुस्लिमहरूको स्वतन्त्रतालाई मात्रै कुण्ठित

गरिरहेको छ । यस मामिलामा पक्राउ परेका सबै मुस्लिम हुन् । उनीहरूलाई जमानत दिइएको छैन । ठूला अपराधमा सलग्न अन्य भने रिहा भइरहेका छन् ।

मुजफ्फरपुर जिल्लाका निवासी अतिक र मेरठको चौथी चरण सिंह विश्वविद्यालयमा पुस्तकालय विज्ञानमा अनुसन्धान विद्वान, कपान, मसूद अहमद, दिल्लीको जामिया मिलिया इस्लामियामा आतंकवादी कार्य युएपिए को ।

रावण, दुर्योधन चरित्रले चलाएको लोकतन्त्र

• राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

रावण, दुर्योधन चरित्रले चलाएको लोकतन्त्र कस्तो हुनुपर्थ्यो, नेपाल त्यसै मूल्य चुकाइरहेको छ। नीति, नैतिकता र विधिलाई स्वार्थले थिए र किंचित् गइरहेको छ।

महाभारतमा दुर्योधन, रामायणमा रावण र नेपालको लोकतन्त्रमा देउया, प्रवण्ड, ओली, माघव र मधेशी नेताहरूको चरित्र उर्तै उर्तै लाग्छ। किनकि नेपाली नेताहरू एकले अर्कोमा दोष देख्छन, दाग देख्छन। यथार्थमा सबै नेता दोषी छन्, दागी छन्। तुलामा जोङ्गे हो भने कोही पनि बीसको उन्नाइस छेनन्।

नेपाली नेताहरू नागरिकका लागि सरापजस्ता छन्। विदेशी मालिकका लागि स्वार्थी आज्ञाकारी लाग्छन्। किनकि विदेशी मालिकले उठ भने उठ, बस भने बस गरिरहेको छन्। बस यिनको सत्ता, सम्पत्ति र शक्तिको स्वार्थ पूरा हुनुपर्छ, यी नेताहरू जस्तोसुकै देशधाती निर्णय गर्न पनि अग्रसर हुनेगरेका छन्।

जसरी महाभारतमा एकलव्यले बुढी औला द्रोणार्थार्याई गुरु दक्षिणा दिएर पनि साहस्रा भएका छन्। नेपाली नेताहरू मूर्ख एकलव्य हुन्, यी आफ्नो अस्तित्वसमेत गुरुदक्षिणामा दिएर सत्ताको अत्यृप्त प्यास मेटाइरहेका छन्।

नेपालका राजनीतिज्ञहरू घातक, अनुशासनहीन र स्वार्थी एकलव्य हुन् जसले विदेशीलाई प्रतिमूर्ति बनाएर सत्ताप्राप्तिको महारथ हासिल गर्न सफल भए। विदेशी गुरुलाई बुढीऔलामात्र होइन, पुर्षाको पुरुसार्थ, देश र वीरतालाई गुरुदक्षिणाको रूपमा समर्पण गर्दै गएका छन्।

पुरुसार्थ, देश र वीरतालाई गुरुदक्षिणाको स्वप्ना समर्पण गर्दै गएका छन्। यी एकलव्यहरू विदेशीका पाउना लम्पसार पर्न र तिनका आदेशमा देश र जनतालाई जस्तोसुकै काँडे कोरा खान बायाप परिरहेका छन्।

यसकारण त यिनीहरू जस्तिसुकै असफल भए पनि, देशलाई असफलताको भीसा पुन्याएर पनि सत्ताको शीरताजमा बिराजमान छन्।

अन्य मुलुकका नेताहरू देशको जगेन्ना गर्छन्, सम्बूद्धिका लागि त्याग गर्छन्, यी शोषण र शोषकका माध्यम बन्न पनि पछि परेनन्। यसकारण त बुद्धभूमि, गरमाथाको देशको हैसियत मैन पगिलेजसरी पगलै र सकिदै जाँदो छ।

नेपालको राजनीतिमा दिल्लीको १२ बुँदे सम्झौता द्रोणर्थी भारतको माकुरे जालो साबित भएको छ। दिल्ली सम्झौताकै बलमा आतककारी माओवादी राजनीतिक आन्दोलनमा होमियो र १९ दिने आन्दोलनपछि राजा ज्ञानेन्द्रले २०६३ साल वैशाख १५ गते २ वर्ष अघि मरेको संसद बूँताइदिएका थिए। यसी आधारभूमिमा अवतरण गरेको माओवादीले राजनीतिक दलहरूसँग मिलेर हिन्दुराष्ट्र र राजतन्त्र त्रै किनारा लगाइदिए, गणतन्त्र र धर्मनिरपेक्ष राष्ट्रको नयाँ परिमाण स्थापित गरिदिए।

८ वर्ष लगाएर संविधान त जारी भयो, त्यसपछिको आवधिक चुनाव भएको पनि ५ वर्ष भएर मसिर ४ मा दोस्रो आवधिक चुनाव घोषणा भइसकेको।

२०६३ सालपछिको १५ वर्षमा जनयुद्धका संक्रमणकालीन न्याय स्थापित हुनसकेन। दिगो शान्ति होइन, अब के होला भने सन्त्रास जिवितै छ। संविधान छ, विधिको शासन कायम हुनसकेन। देशको हरेक अड्ग प्रत्यडग विथोलिएका छन्। निरङ्कृशता र स्वच्छन्ता सुनामी जसरी बढेका छन्। लोकलज्जाको सीमामा कोही पनि देखिदैनन्। न्याय व्यवस्था लालटिन बालेर खोज्नुपर्ने रिति छ।

तत्कालीन आतककारी माओवादी लोकतन्त्रमा समावेश भएका छन् तर लोकतान्त्रिकरण भइसकेको अनुभूति कसैले गरेका छेन्। पटक पटक सत्तामा गएर देश हाँके, शान्ति, संसदीय र संवैधानिक आचरण दृष्टान्त देखाउन सकेनन्। यिनै माओवादीसँग मिलेर अन्य पार्टीहरू पनि सत्तामा सामेल भइरहे, शान्ति र समुन्नति,

विधि र व्यवहारबाट बहस नै गरेनन्। बहुदलको ३३ वर्ष र लोकतन्त्रको १५ वर्षमा भ्रष्टाचारको पोखरी बन्ने शासन, यसी पोखरीमा हरेक नेता, शक्तिको करिहरमा आवतजावत गर्ने प्रभावशालीहरूले भैसी आहल बसेकै बसिए हे। कुनै नेताप्रति जनताको विश्वास ढलपलाएको छ। कुनै पनि नेताको अभिव्यक्तिलाई सिड्गो मुलुकले सुदैन। सबै कार्यकर्ता, नागरिक समाज र बुद्धजीवीसमेत अन्यानुयायी बनेर आ-आफ्ना निकटे नेताको आरान र भजन गाउन अस्यस्त भइरहेका छन्।

विगत १५ वर्षमा सयाँ भ्रष्टाचार काण्ड घटेका छन्, कसैमाथि कुनै कारवाही भएको छेन। जो भ्रष्ट छन्, तिनहरू आलोपालो सत्तालाई उखु बनाएर चुसिरहेका छन्। मानौ,

? नेपालको लोकतान्त्रिक नेतृत्वमा राजनीतिक धर्म पनि रहेन। वेष्ट मिनिस्टर सिस्टममा छन्, नैतिकता र आचरण फिँकाका डाँकामा जाति पनि छैन। यसकारण लोकतन्त्र, गणतन्त्र राज्यले मनाउँछ, लोकमा भिज्ञ, जीवन चरीत्र बन सकेको छैन।

लोकतन्त्रमाथि यतिविधन अत्याचार हुँदा पनि हिजो पञ्चायत, बहुदल र लोकतन्त्र आउनुअघि विच्याउने, विरोधको आगो ओकलोहरू मुख बुजो लगाएर बसेका छन्।

मुलुक र अमानागरिक आवाजिवीहीन भएका छन्, आवाजिवीनहरूको आवाज बन्न कोही अग्रसर छैनन्।

पार्टीहरूको आवाज छ, नेताहरू बोल्छन्। राज्यातात्क, अन्याय र आचारविरुद्धका क्रियाकलापबाट भौनता छाएको छ।

● ● ●

नेपालका राजनीतिज्ञहरू घातक, अनुशासनहीन र स्वार्थी एकलव्य हुन् जसले विदेशीलाई प्रतिमूर्ति बनाएर सत्ताप्राप्तिको महारथ हासिल गर्न सफल भए। विदेशी गुरुलाई बुढीऔलामात्र होइन, पुर्षाको पुरुसार्थ, देश र वीरतालाई गुरुदक्षिणाको रूपमा समर्पण गर्दै गएका छन्।

● ● ●

नेपालका राजनीतिक दलहरू भनेका सेटिडमा चले गुण्डागर्नी हो। यिनीहरू न नीति चाहिन्छ, न यिनलाई अनीतिले बिकाउँछ। भनिन्छ, तरकारीमा आलु राजा हो। अर्थात जुन तरकारीमा पनि मिसाएर स्वाद लिन सकिन्छ। नेपालका नेतृत्व, पार्टीहरू भनेका सत्ता स्वार्थसिद्ध हुन्छ भने सिद्धान्तलाई आलु बनाएर मिसाउन सक्छन्। स्वार्थ नहुने भयो भने यिनै सिद्धान्तका ठूला ठूला कुरा गर्छन्। अहिले प्रजातन्त्रवादी, जनवादी, समाजवादी मिलेर सरकार चलाइरहेका छन्। यो कुनै सैद्धान्तिक, नैतिक गठबन्धन होइन।

यी कस्ता संसदवादी, जो संसदबाट होइन, आफूले भर्ना गरेका न्यायाधीशबाट परमादेश गराएर लोकतन्त्र चलाइरहेका छन्। यिनै माओवादीसँग मिलेर अन्य पार्टीहरू पनि सत्तामा सामेल भइरहे, शान्ति र समुन्नति,

नेतृत्व उत्तर, दक्षिण र पश्चिमालाई तिनले मागेअनुसारक स्वार्थ पूरा गरिदिन देशको बुढी औला काटे दिने एकलव्य बनिरहेका छन्। लोक, लोकतन्त्र र राष्ट्रका लागि न नेतृत्व, न नागरिक समाज सतिसाल भएर उभिन सके। स्वदेशीका लागि किर्ना, उपियाँ, उडुस, जुका बनेका नेताहरू विदेशीका सामु भिजेको पराल बनेका छन्। स्वत्व गुमाएर सराप बनेकाहरू बोक बने, गर्व बन्न सकेनन्। स्वाभिमान साँघुरिदै शून्तातिर, समाप्तितर गइसकेको छ।

अनावश्यक गन गन गर्ने, ज्ञान बगाने संचेतन बर्ग थिल्क ठेडक टन्ने छन् तर ती सबै भिल्काका देशका मणिजस्ता छन्। ती आफूले आफैलाई बगरका दुखगाजसरी मिल्काएका छन्। यिनलाई स्वार्थ थाहा छ, देशको सम्मान थाहा छैन। सीमा, सन्धि,

सम्झौता, कुशासनबाटे बोल्नु भनेको यिनका लागि मृत्युजस्तै कठिन हुन्छ। अदूरदर्शी बन्न र आत्मसम्मान गुमाएर आत्महत्या गर्न उद्दत भएपछि कसाको के लाग्छ ?

यसकारण त यिनीहरू बुढी औला अर्थात देश र जनताको हित छाँटेर विदेशीलाई गुरुदक्षिणा दिने नक्कली एकलव्य जस्ता पाप बनेका हुन। एकलव्य साहसी थिए, वीर थिए, यी काय तुन। एकलव्य बहादुर थिए, यी लाचार छन्। राष्ट्रिय स्वाभिमान भुग्न दिन्नै भनेर भाषण गर्छन्, ५५ वर्षदेखि स्वाधीनता गुमाइरहेका छन्। सार्वभौमिकता सिध्याइरहेछन्।

अर्थात देशमा विवेक मरिसक्यो। विवेक भरेको देश ज्यूदो हुन्छ र ? हामी मरेको मुलुकका बासिन्दा बनेका छौं, खोई जिवन्तता ?

देश भनेको जनता हो, जनता सकसमा छन्। अर्थात् देश हरेक क्षण राजनीतिक उच्चरूप्तालाको ऐठनबाट निसासिसरहेको

छ। नेपालको ऐतिहासिक गौरव, अन्तर्राष्ट्रिय सम्मान, आमनागरिकको शान्ति र समृद्धिको अपेक्षा, द्वन्द्वपीडित र अन्यायादार विव्यवहरूको अपेक्षालाई लात मारेर पीडकहरू सत्तामा गइरहे, लोकतन्त्रलाई घोडा चढिरहे, विदिमाथि व्याधतन्त्र लादिरहे।

बिगत ५५, वर्षमा १२ सरकार बच्यो। हरेक सरकार दिल्ली, बेझिङ्डको विश्वास जिल्ले प्रयास गरिरहे। बिगत ५ वर्षसेहि परिचयमा शक्तिले नेपाललाई भूराजनीतिको भूमीमी घुमाउँदै लगेको छ। यतिबेला नेपाल चीनको बीआरआई, भारतको नेबोर फस्ट र अमेरिकाको आइपीएसको त्रिवेणीमा यता कि उता ?को ढलपल ढलपल अवस्थामा अलमिलिन पुगेको छ।

२०६८ सालमा शान्ति प्रक्रियालाई ४५ दिनभित्र निष्कर्षमा पुन्याज्ञने भनिएको थियो, २०७९ स

पद्धयौ हारी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यूदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले ससिक्खयो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहातर भयर एकै पटक मर्न सकौ।

- अग्रियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

सरपाठकीय

दलहरूको लडाईले गर्दा जनतामा मार

प्रतिनिधिसभाको उतारचढावपूर्ण पाँच वर्षे कार्यकाल पूरा गरेर संघीय संसद र प्रदेशसभाहरू असोज १ गते मध्यरातमा समाप्त भएको छ । जनतावाट चुनिएको निवाचित सभाले ७५ वटा विद्येयक पारित गरेको छ । सरकारले तजविज आधारमा चलाउन ४९ अध्यादेश ल्याएको थियो । राजनितिक दलबीचको मतभेदले गर्दा संघीय संसद दुर्घटक विघटन गरीएको र नौ महिनासम्म अवरोध सिर्जना भएको प्रतिनिधिसभाको कार्यकाल समाप्त हुँदा २७ विद्येयक निस्क्रिय भएका छन् । यो अवधिमा सासदहरूको सेवा सुविधाका लागि राज्यको ढुकुटीवाट तीन अर्ब ८० करोड खर्च भएको छ । सरकारले संसदको ११ औँ अधिवेशन असोज १ गते मध्यरातवाट अन्त्य गर्न राष्ट्रपतिलाई सिफारिस गरेनसार राष्ट्रपतिले अधिवेशन अन्त्य गरेकी छन् ।

आउदो मंसिर ४ गते संघीय ससद र प्रदेश सभाको निर्वाचन एकै विनमा गराउने निर्णय गरेपछि निर्वाचन आयोगले मंसिर २ र ३ गते संघीय ससदको समानुपातिक र प्रदेश सभाको समानुपातिकतर्फको उम्मेदवारहरूको बन्दसची निर्वाचन आयोगलाई बुझाउन आग्रह गरेको थियो । आयोगको आग्रहुसार राजनितिक दलहरूको आ आफ्नो दलका तर्फबाट समानुपातिक तर्फका उम्मेदवारहरूको नामावली आयोगमा बुझाएका छन् । नेपाली काग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवा कै नेतृत्वबाट सुरु भएको पाँच वर्षमा सांसदको सेवा सुविधामा ३ अर्व ८० करोड भन्दा बढी खर्च भएको छ । संसदले पारित गरेका विधेयक र सासदको सेवा सुविधामा भएको खर्चको हिसाब गर्न हो भन्ने एउटा विधेयक पारित गर्न भएपै ३ करोड ७५ लाख ६८ हजार ६ सय २७ रुपैया खर्च भएको देखिन्छ ।

२०७४ सालमा मंसीर १० र २१ गते गरी दुई चरणमा प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचन भएको थियो । त्यस बेला नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रले गठबन्धन गरेर निर्वाचनमा गएका हुनाले जनताले उनीहरूलाई प्रतिनिधिसभामा झण्डै दुई तिहाई र प्रदेश सभाका ७ वटा प्रदेश मध्येका ६ वटा प्रदेशमा सरकार बनाउने गरी मतदात गरेका थिए । सरकारको नेतृत्व गरिरहेका कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवा प्रधानमन्त्री रहेपनि त्यसबेला पार्टीलाई सफलता दिलाउन असफल भएका भएपनि अहिले प्रतिनिधिसभाको कार्यकालको अन्तिम समयमा फेरी शासकीय कुर्सीमा रहेर निर्वाचनको नेतृत्व गरीरहेका छन् । प्रतिनिधिसभा सदस्यको शपथ लिनु अघि तै २०७४ फागुन ३ गते नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी ओलीले प्रधानमन्त्री पदको शपथ लिएका थिए । प्रधानमन्त्रीले शपथ लिएको १७ दिन पछाडि अन्य सासदहरूले शपथ लिएका थिए ।

कार्यकारी पद बलियो बन्न पुगदा सुरुदेखी तै व्यवस्थापिका कमजोर बन्ने पुगेको जस्तो देखिएको थियो । संसदको यहि कार्यकालमा दुई सभामुख बन्ने तत्कालीन सभामुख कृष्णबहादुर महरालाई संसद सचिवालयमा कार्यरत महिला कर्मचारीलाई यीन दुव्यवहार गरेको आरोप लायायो २०७४ फागुन २६ गते सर्वसम्बत निर्वाचित भएका उनी २०७६ असोज १४ गते सभामुखको सरकारी निवासवाटै पक्राउ परे । त्यसको दुई महिनापछि माघ १२ गते अग्नीप्रसाद सापकोटा सभामुखमा निर्वाचित भए । निर्वाचितको वेला तालमेल गरेर नेकपा एमाले र माओवादी बीचको छन्दले गर्दा सत्ताधारी दलभीत्र विवाद उत्पन्न भयो त्यही विवादले गर्दा नेकपा एमाले समेत विभाजनको शिकार बन्न बाध्य भयो । त्यही विवादको कारणले गर्दा केपी ओलीले पद त्याग गर्न बाध्य भए । पहिलो पटक २०७७ पूष ५ गते प्रतिनिधिसभा विघटन गरियो । प्रतिनिधिसधा विघटन पछि पनि मुलुकले राजनितिक निकास पाउन सकेन । विघटनको मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगयो । सर्वोच्च अदालतले २०७७ फागुन ११ गते विघटनलाई बदर गरीदियो । प्रतिनिधिसभा व्युतिएपनि तत्कालीन नेकपाभित्रको विवाद कायम रहेकोले गर्दा फेरी प्रधानमन्त्री ओलीले २०७८ जेठ ७ गते दोस्रो पटक प्रतिनिधिसभा विघटन गरे । त्यो मुद्दा पनि सर्वोच्च अदालतमा पुगेकोमा २०७८ असार २८ गते अदालतले प्रतिनिधिसभाको विघटनलाई बदर गर्दै पाँच दिलय गठबन्धनको नेतृत्व गरेका काग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवालाई ४८ घण्टाभित्रमा प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त गर्न परमादेश दिएउसार २०७८ असार २९ गते देउवा प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त भएका हुन् भने केपी ओली प्रमुख विपक्षी दलका नेतामा पुगे । यसरी दलगत स्वार्थ र व्यक्तिगत स्वार्थले गर्दा राजनिति दलहरूले सोचेनुसारको काम गर्न सकेका छन् । पार्टीगत स्वार्थलाई माथी राखेर अघि बढेकोले गर्दा त्यस्को प्रत्यक्ष मारमा नेपाली जनता परेका छन् । सत्ता स्वार्थलाई प्राथमिकतामा राखेरै रहनाले दलप्रति जनताको वित्तिणा बढेको भएपनि जनताका लागि अको विकल्प नदेखिएका हामीले ठहर गरेका छौं । त्यसैको फाइदा दलहरूले उठाईरहेका छन् भन्ने हाम्रो विश्वास रहेको छ ।

आफ्नो मृत्युपत्रमा आफै हस्ताक्षर नगराँ

• देवेन्द्र चूडाल

devendrachudal@gmail.com

बत्ती बालेर खोजनु पर्ने बनाईदिने उदघोष
गरिरहेका हुनाले उनीहरूले बुझनु पर्दछ
७ सय ५३ वटा स्थानीय तह मध्ये २ सय
६ वटा एमालले जिँत हासिल गरेको छ
भनेर । पाँच दलित गठवन्धनको घमण्ड
र दम्पले गर्दा त्यस्को प्रत्यक्ष मारमा
नेपाली जनता परेका छन् । अहिले सत्य
वास्तविक भनेको यहि हो ।

पारंपरिक नृत्य का पाठ होता है।
पाँच दलिय गठवन्धनका नेताहरूले
जनतालाई धोका दिएरै भएपनि आ आफ्
नो स्वार्थ पुरा गर्ने प्रमुख उद्देश्य सहित
अधि बढेका हुनाले अब दलका नेता
तथा कार्यकर्ताहरू र ति दलका समर्थक
जनताले नै दलिय गठवन्धनको विरोध
गर्नपर्ने अवस्था आएको छ। नेपाली
काग्रेसका नेता तथा कार्यकर्ताहरूले कसरी
माओवादी केन्द्रको चुनाव चिन्ह हसिया
हतौडामा मतदान गर्न सम्भन् ? सिट
बाँडफाँड गर्दा अहिले नै नेपाली काग्रेस
भण्डे आधा सिटमा पराजित भईसकेको
छ। प्रतिनिधिसभाको प्रत्यक्षतार्फ जम्मा

पाँच दलिय गठवब्धनका नेताहरूले जनतालाई धोका दिएरै
भएपनि आ आफ्नो स्वार्थ पुरा गर्ने प्रमुख उद्देश्य सहित
अधि बढेका हुनाले अब दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरू र
ति दलका समर्थक जनताले नै दलिय गठवब्धनको विरोध
गर्न 'पर्ने अवस्था आएको छ । नेपाली काग्येसका नेता तथा
कार्यकर्ताहरूले कसरी माओवादी केन्द्रको चुनाव चिन्ह हसिया
इतौदामा सत्ताका गर्न सक्छन् ?

१ सय ६५ सिट रहेकोमा पाँच दलिय
भागवण्डा लगाउदा काग्रेसको भागमा
बढीमा ८५ देखी ८८ सिट सम्पर्न
सकछ । त्यसैले गर्दा उ निर्वाचन अधि नै
७७ सिटमा पराजित झईसकेको छ भने ८८
सिटमध्येमा उसले ५० सिटसम्मा जित
हाँसिल गर्न सक्ने सम्भावना देखिएको
छ । लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा जनताले
आफुले रोजेको पार्टीलाई मतदान गर्न
पाउने अधिकारलाई समेत पाँच दलिय
गठवन्थनले खोसेको हुनाले अब जनताले
नै त्यस्तो अधिकार खोस्ने दल र तिनका
उम्मेदवारहरूलाई पराजित गरी दलहरूलाई
सबक सिकाउने पर्न अवसर जनताले
पाएका हुनाले त्यो अधिकार जनताले
पाएको पर्न गाउपार्टी ।

प्रयाग गन सक्नुपदछ ।
लोकतन्त्र भनेको कागजमा लेखिने
व्यवस्था मात्र होइन व्यवहारमा पनि
लोकतान्त्रिक चरित्र देखिनु पर्दछ । पाँच
दलिय गठवन्धन र त्यही गठवन्धनको
सरकारले लोकतन्त्रको नाममा लोकतान्त्रिक
व्यवस्था कै ध्वजी उडाएको छ । जस्को
प्रत्यक्ष प्रमाण हो । सर्वोच्च अदालतका
प्रधानन्यायाधिस चोलेन्द्र शमशेर राणामाथी
लगाईएको महाअभियोगलाई टुङ्गोमा
नपुऱ्याई राणालाई निलम्बित अवस्थामै
राख्नु ! संविधान अनुसार र संसदको
नियमवली अनुसार एउटा अधिवेशनमा

प्रस्तुत भएका विधेयकहरू पारित नभएको
खण्डमा त्यस्ता विधेकहरू स्वत निस्कृय
हुने सम्बैधानिक र कानुनी व्यवस्था
भएकोले गर्दा अहिले २७ वटा विधेयक
निस्कृय भएका छन् । तर राणा माथी
लगाईएको महाअभियोगको प्रस्तावलाई
अर्को महाधिवेशनमा लैजाने सरकार र
सत्ता गठबन्धनको उदघोष संविधान ऐन
कानुन विपरित रहेको छ । सताधारी
गठबन्धनको दुई तिहाई मत नरहेको र
महाअभियोगको प्रस्ताव पारित गर्न दुई
तिहाई मत चाहिने बुझदा बुझ्दै राणामाथी
महाअभियोगको प्रस्ताव ससदमा दर्ता
गरियो । २०७८ फागुन १ गते ससदमा
दर्ता भएको महाअभियोगको प्रस्तावलाई
६ महिनासम्म दराजमा थन्काएर किन
राखियो त्यस्तो जवाफ सभामुख र
गठबन्धन नेताहरूले जनतालाई दिनु पर्ने
कि नपर्ने ? लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा
पारदर्शीता र जवाफदेहीता अनिवार्य सर्त
हुन् के यी सर्त सरकार र संसदले पालना
गरे त ?

प्रतिनिधिसभाको ११ चालु अधिवेशन र
राष्ट्रियसभाको १२ चालु अधिवेशन असोज
१ गते मध्यरातवाट अन्त्य गरीएको घोषणा
सभामुख अन्नी प्रसाद सापकोटाले भाद्र
३१ गते गरेपनि ससद विघटन भएको
घोषणा नगरिनुको अर्थ के ? निर्वाचन
आयोगले प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाका
लागि समानुपातिक तर्फका उम्मेदवारहरूको
नामवली बन्द सूची आयोगलाई बुझाउने
अधिल्लो दिन नै संसद विघटन हुने
वा ससदको आयु समाप्त हुन घोषणा
गरेर र असोज २ र ३ गते दलहरूले
समानुपातिक तर्फका उम्मेदवारहरूको
बन्दसूची बुझाइसकेको अवस्थामा ससदको
कार्यकाल सकिएको हो कि होइन भने
प्रश्न समेत उठेको छ । सरकारले
ससदको आयु बढाउने खेल खेलेको
भएपनि त्यस्को चौतर्फी विरोध भएपछि
सरकार पछि हट्टन बाध्य भएको थियो तर

अहिले सरकारले ससदको कार्यकालका बारेमा केही नवोलेको र सभामुख्यले समेत चालु अधिवेशन बन्द मात्र भएको घोषणा गरीन नै षड्यन्त्रमलकू रहेको छ ।

पाँच दलिय गठवन्धन त्यही
गठवन्धनको नेतृत्वको शेरवहादुर देउवा
सरकार जनतालाई सेवा सुविधा दिन
पूर्ण रूपमा असफल सावित भएको
छ । कृषकहरूले धान धान्ने वेलामा
मल पाउन सकेनन् भने नेपालीहरूको
महान् चाडपर्व दशै तिहार, छठ जस्ता
पर्व नजिकिए गर्दा बजारमा चिनीको
हाहाकार भएको छ । ७०/७५ रूपैयामा
पहिला पाईंने चिनी अहिले १ सय
१० देखी १ सय २० सम्म प्रतिकिलो
पुन्याईएको भएपनि सरकार मौन रहेको
छ । पाँच दलिय गठवन्धन र सरकारमा
सहभागी भएको माओवादी केन्द्र र
माधव नेपालले नेतृत्व गरेको एकीकृत
पार्टी समेत जनताप्रति उत्तरदायी हुन
नसकेका र उनीहरू काग्रेसका पुच्छर
समाएर निर्वाचनवाटै वैरटी तर्ने प्रयासमा
मात्र लागेका हुनाले अब जनताले आफ्नो
विवेक पुन्याएर मात्र दलहरूलाई मतदान
गर्न पर्ने आवश्यकता छ । जनताले कुनै
सर्तमा पनि आफ्नो मृत्यु पत्रमा हस्ताक्षर
गर्न हुदैन, यो गठवन्धन भनेको कुनै
सर्तमा पनि जनताको पक्ष छैन, रहेन ।

दलहरू कहाँ-कहाँ चुके ?

प्रा. कृष्ण पोखरेल

गिजोलियो । राजनीतिक दलहरूले यस्तो संवेदनशील विषयमा राष्ट्रिय सहमति बनाउने क्षमता त प्रदर्शन गर्न सकेन् नै, एकर्कामाथि फत्तुर लाउनसमेत बाँकी राखेनन् । हुँदाहुँदा संविधानको पालना र संरक्षण गर्ने दायित्वमा रहेको राष्ट्रपतिजस्तो गरिमामय पद पनि यसै राजनीतिमा रूमलिन पुगेको छ । अझ संविधानको सर्वस्वीकार्यताका लागि मधेसी र आदिवासी जनजातिका सरोकारलाई सम्बोधन गर्ने सवालमा सबैजसो राष्ट्रिय शक्ति नराप्रभारी चुकेका छन् ।

राजनीतिक स्थायित्व

मिश्रित निर्वाचन पद्धतिका बाबजुद पहिलो आमनिर्वाचनमा जनताले नेकपा (एमाले) र नेकपा (माओवादी केन्द्र) सम्मिलित वाम गठबन्धनका पक्षमा अविश्वसनीय ढंगले जुन बहुमत दिएका थिए, त्यो 'न भूतो न भविष्यतिको थियो । संघमा मात्र होइन, सातमध्ये ६ प्रदेशमा समेत यही गठबन्धनले चुनावी बाजी मारेको थियो । अझ यी दुवै पार्टीले एकीकरण गरेर नेकपा बनाएपछि त्यो कदम राजनीतिक स्थायित्वका दृष्टिबाट भन्ने हो भने 'कोसेहुगो' नै थियो । प्रचण्ड बहुमतको बुई चढेर जब केपी ओली प्रधानमन्त्री बने, एक समय त यस्तो आयो, संसद्मा प्रतिनिधित्व गर्ने कांग्रेसबाहेक सबै राजनीतिक दलले त्यसको पक्षमा विश्वासको मत दिए ।

तर, यो रवर्षिम अवसरलाई चुनीकृत गर्ने मामिलामा भने ओली नेतृत्वको सरकार नराप्रभारी चुक्यो ।

सत्तामदले चूर प्रधानमन्त्री ओलीले सरकार र पार्टीबीचको सम्बन्ध व्यवस्थापन त गर्न सकेनन् नै, महत्वपूर्ण नीतिगत मामिलामा समेत पार्टीका प्रमुख नेताहरूको विज्ञाताको उपयोग र तिनको चासो दुवैको सम्बोधनसमेत गर्न सकेनन् । परिणामस्वरूप कुनै गम्भीर नीतिगत मतभेदविने दुईतिहाइनजिकको त्यो सरकार धर्मरायो । संविधानले दुर्योगको राजनीतिक खेलको नियमलाई भेली पाराले उल्लंघन गर्दै तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी ओलीले दुई-दुर्ईश्टक प्रतिनिधिसभा विघटन गरे र अस्थिरतालाई निस्त्याए ।

धन्न न्यायपालिकाले समयमै हस्तक्षेप गयो र उनको मनसुवा पूरा हुन दिएन । तैपनि राजनीतिक रिथरतालाई आघात त पुग्यो नै । दुईतिहाइनजिकको राजनीतिक दल तीन दुक्रा भयो र सत्तारूढ दलको तुलनामा स-साना पाँच दल मिलेर गठबन्धनको सरकारसम्म दिए । सरकार केन्द्रमा मात्र ढलेन, सातमध्ये पाँच प्रदेशमा समेत ढल्यो । अझ बागमती र एक नम्बर प्रदेशमा त पटक-पटक सरकार ढल्ने अवस्थासमेत आयो । तिनमा सरकार टिकाउन अस्वाभाविक रूपमा मन्त्रिपरिषद्को आकार बढाउनुपर्ने विकृतिले पनि प्रश्न्य पायो ।

हुन त संसदीय प्रणालीको विशेषता औल्याउँदा त्यसमा राष्ट्रपतीय प्रणालीको विपरीत विनार्वाचन पनि सरकार परिवर्तन हुन्छ भन्नन् । हो, यो त्यस्ता विकसित राजनीतिक प्रणालीहरू, जहाँ मूल्यको राजनीति हुन्छ, त्यसका लागि ठिक होला, तर हाप्रो जस्तो राजनीतिक संस्कार भएका मुलुकका लागि अभिशाप नै ठहरिन्छ ।

विकास प्रवाह

राजनीतिक दलहरूको यति ठूलो संघर्ष जनताको यति ठूलो बलिदानबाट स्थापित यो युगान्तकारी परिवर्तनको संवाहक संविधान अभ्यासमा आएपछि जनतामा आशाको सञ्चार हुनु स्वाभाविक हो । दिनको अन्त्यमा जनतालाई चाहिएको भनेको त परिवर्तनको लाभांश न हो । निश्चय नै अधिकारसम्पन्न स्थानीय सरकारको व्यवस्थाले गाउँघरमा आमजनताको जीवनमा सहजता र सुधार

आएको छ । तर, बद्दो बेरोजगारी, वैदेशिक रोजगारीका लागि मुलुक छाड्नुपर्ने बाध्यता, अध्ययनका नाममा विदेश पलायन हुने शिक्षित युवाको लर्को र राज्यले प्रदान गर्ने सेवा-प्रवाहमा व्यहोर्नुपर्ने अकल्पनीय भन्नक्तमा त कुनै कमी आएको छैन । भ्रष्टाचारप्रति शून्य सहनशीलता, भ्रष्टाचार गर्दिनै र गर्ने पनि दिन्नै र समृद्ध नेपाल र सुखी नेपालीजस्ता नारा जनताका लागि शासकहरूबाट गरिएका 'अश्लील ठड्डा' साबित भएका छन् । विकास प्रवाह गर्ने मामिलामा सरकारहरू चुके मात्र होइन,

थपिएको होला र हामीले भ्रष्टीकरण गर्दै गएको निर्वाचन प्रणालीले पनि भ्रष्टाचारलाई प्रोत्साहन गरेको होला । विकसित मुलुकका निर्वाचन आयोगहरूले दलहरूको 'फिड्ड' माथि निगरानी गर्दैन, तर हामीकहाँ निर्वाचन खर्चको कागज मिलाएर पेस गरिदिवा मात्र पनि आयोग दग पर्नुपर्ने अवस्था छ । अमेरिकी सैन्य जर्नल म्याकार्थरले बनाइदिएको संविधान र त्यसले अंगिकार गरेको शासन प्रणालीबाट पनि जापान दोस्रो विश्वयुद्धसऱ्यता चलेकै छ । चलेको मात्र के भन्नु दुगुरेर विश्वको दोस्रो तेज्जो

काढिरहेछन् । शासन प्रणालीले पद्धति र प्रक्रिया दिने हो, त्यसमा ज्यान भर्ने र चलाउने त शासकहरूले नै हो । आसन्न निर्वाचनमा जनताले उपलब्धमध्ये सर्वोत्तम विकल्प छाने हो, विकल्प दिने भनेकै राजनीतिक दल र तिनका नेताहरूले हो । आशा गर्नै, पहिलो कार्यकालको अनुभवले शासकहरूलाई अलिकति भए पनि 'बुद्धिमान' बनायो होला । र, तिनले विगतको गल्ती दोहोन्याउने छैनन् । यसैपटक पनि मतदाताले कतिपय नेता र तिनका दललाई सजाय दिने नै छन् । तर, त्यसबाट पनि सबक सिकेनन् र अब पनि पुरानै नियति दोहोरियो भने राष्ट्रपतीय शासकीय स्वरूपतर्फ अधि बढ्नुपर्ने पनि हुन सक्छ ।

● ● ●

पहिलो कार्यकालको अनुभवले शासकहरूलाई अलिकति भए पनि 'बुद्धिमान' बनाएको भए तिनले विगतको गल्ती दोहोन्याउने छैनन् । यसैपटक पनि मतदाताले कतिपय नेता र तिनका दललाई सजाय दिने नै छन् । तर, त्यसबाट पनि सबक सिकेनन् र अब पनि पुरानै नियति दोहोरियो भने राष्ट्रपतीय शासकीय स्वरूपको विकल्पमा राष्ट्रपतीय शासकीय स्वरूपतर्फ अधि बढ्नुपर्ने पनि हुन सक्छ । किनकि, त्यसले सरकारको स्थायित्व त सुनिश्चित गर्दै नै, साथमा सरकारको स्थायित्वले विकासका कार्यसूची सम्बोधन गर्नसमेत देवा दिन सक्छ । तर, जहाँसम्म लोकतन्त्रको प्रश्न छ, त्यसको विकल्प भनेको अझ बढी लोकतन्त्र मात्र हो । (नवीन पत्रिका)

● ● ●

ती कमिसन र नीतिगत भ्रष्टाचारमै चुरुर्मुम ढुबे र असफलतातर्फ डोरिए ।

टुंगो

प्रश्न उठ्छ, हामी कहाँ चुक्याँ ? दोष शासकमा छ कि शासन प्रणालीमा ? निःसन्देह, शासन प्रणालीका चल्ते पनि राजनीतिक स्थायित्वमा चुनावीती

विकसित अर्थतन्त्र बनेको छ । हामीचाहिं जननिवाचित संविधानसभाले बनाएको संविधान भएर पनि पछौटे अवस्थामै छैन ।

वास्तवमा अशतः दोष हामीले अपनाएको 'सुधारिएको' संसदीय प्रणालीको पनि होला, तर मूल दोष राजनीतिक नेतृत्वकै थाप्लामा जान्छ । संविधान दिवसको उपलक्ष्यमा एउटा

Every game. Everything about the game.

खेलौं देपेल

www.sabaikhel.com

[/sabaikhel](https://www.facebook.com/sabaikhel)

info@sabaikhel.com

[@sabaikhel](https://twitter.com/sabaikhel)

For Advertisement: sabaikhel@gmail.com

सहुलियत पसलमा आकर्षण

काठमाडौं। चाडपर्वमा हुन सक्ने कृत्रिम अभाव र अस्वाभाविक मूल्यवृद्धिलाई नियन्त्रण गर्न सरकारले विभिन्न सार्वजनिक संस्थानहरू परिचालन गरी सञ्चालनमा ल्याएको सहुलियत पसलमा उपभोक्ताको भिड बढ़ाई गएको छ। १ असोजदेखि खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड, साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेसन र दुग्ध विकास संस्थानले सञ्चालन गरिरहेको सहुलियत पसलमा प्रमुख खाद्य वस्तु र दुधधन्य पदार्थमा निश्चित रकम छुट दिइएको छ। विगतमा काठमाडौंको रामशाहपथस्थित खाद्य कम्पनीको संरचनामा तीनवटै संस्थानले एकीकृत पसल सञ्चालन गरी उपभोक्तालाई सेवा दिइरहेको यसपटक संस्थानहरूले आ-आफ्नो कार्यालय र आउटलेटबाट छुट्टाउछु देखि सेवा दिइरहेको छन्।

काठमाडौंको थापाथली, रामशाहपथ, नख्बु, भक्तपुरसहित देशभर ४० भन्दा बढी स्थानमा रहेका शाखा कार्यालयबाट छुट मूल्यमा खाद्यान्न बिक्री गरिरहेको खाद्य कम्पनीले तीन दिनमा २० लाख ९८ हजार रुपैयाँको कारोबार गरिसकेको छ। कम्पनीका बजार विभाग प्रमुख भीम थापाका अनुसार सहुलियत पसलमा बिस्तारै उपभोक्ताको उत्पाहजनक सहभागिता देखिन थालेको छ।

'शनिवारदेखि सञ्चालनमा आएको सहुलियत पसलमा तीन दिनमित्र काठमाडौं उपत्यकाभित्र मात्रै २० लाख ९८ हजारको कारोबार भएको छ,' थापाले भने। २९ प्रकारका वस्तु बिक्रीमा राखेको कम्पनीले साविको मूल्यमन्दा सातदेखि १० रुपैयाँसम्म छुट उपलब्ध गराएको छ। कम्पनीले सबै प्रकारको चामल, तेल, मैदा, चिउरा, आँटा, दाल, गाँडू र कालो नुनमा प्रतिकिलो सात रुपैयाँ र कचौटी र कर्णलीको सिमीमा प्रतिकिलो १० रुपैयाँ छुट दिएर बिक्री मूल्य निर्धारण गरेको छ। कर्णलीको अर्गानिक सिमी छुटपश्चात्

प्रतिकिलो दुई सय १० रुपैयाँका दरले बिक्रीमा राखिएको छ। बिक्री विभाग प्रमुख थापाले छुट मूल्यमा पनि गुणस्तरीय खाद्यान्न दिएको दाबी गरे।

साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेसनले कालिमाटी, सर्तुंगल जावलाखेल, कोटेश्वरलगायतका बिक्री केन्द्रबाट छुट मूल्यमा खाद्य सामग्री बिक्री गरिरहेको जनाएको छ। कर्पोरेसनले तीन दिनमा एक लाख २५ हजार रुपैयाँभन्दा बढीको कारोबार गरेको जनाएको छ। यसपटक सहुलियत मूल्यमा बिक्री राखिएको छैन। दसैँमा सहुलियत

दरमा चिनी बिक्री गर्ने उद्देश्यले उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयबाट ५० हजार टन चिनी भन्सार सहुलियतमा आयातका लागि अर्थ मन्त्रालयमा फाइल पेस भए पनि स्वीकृति नभएपछि यसपटक चिनी नराखिएको कर्पोरेसनले जनाएको छ।

उद्योग मन्त्रालयले साल्ट ट्रेडिङका लागि ३० हजार टन र खाद्य कम्पनीका लागि २० हजार टन चिनी दसैँमा बिक्री गर्ने योजनासहित अर्थको सहमति माग गरेको थियो। दूध तथा दुग्धधन्य पदार्थको कारोबार गरिरहेको दुग्ध विकास संस्थान (डिडिसी)ले लैनचौर, न्युरोडलगायतका देशभरका बिक्री केन्द्रबाट १० देखि ५० रुपैयाँ छुट दिएर आफ्ना उत्पादनहरू बिक्री गरिरहेको जनाएको छ। संस्थानले वहीमा १० रुपैयाँ, पनिरमा प्रतिकेजी २० रुपैयाँ,

गर्दा दलहरूले यस पटक पनि प्रत्यक्षतर्फ एक तिहाई महिलालाई उम्मेदवार बनाउने कुनै सम्भावना देखिएन। नेपाली काग्रेस, नेकपा एमाले, माओवादी केन्द्र र अन्य राजनीतिक दलहरूले यस पटक पनि एक तिहाई महिलालाई प्रत्यक्षतर्फ उम्मेदवार बनाउन सम्भावना नभएको बताइसकेका छन्। दलहरूले एक तिहाई महिलाको उम्मेदवार नपुगेपनि त्यो संविधान विपरित नहुने दलहरूको ठम्हाई रहेको छ।

चिजमा प्रतिकेजी २० रुपैयाँ र धिउमा ५० रुपैयाँ प्रतिलिटर छुट दिइरहेको छ।

घटस्थापनादेखि

खसी-बोकाको बिक्री

दसैँमा धेरै माग हुने खसीको मासुको मूल्य नियन्त्रण गर्न खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीले विगतमा जस्तै यसपालि पनि जिर्ँदो खसी-बोका बिक्री गर्ने जनाएको छ। थापाथलीरित बिक्री केन्द्रबाट घटस्थापनादेखि जिर्ँदो खसी-बोका बिक्री थाल्ने योजना रहेको सूचना अधिकारी शर्मिला न्यौपानेले बताइन्। 'हामीले दाढ, मकवानपुर, धाडिलगायतका स्थानबाट खसी-बोका खरिद गर्ने प्रक्रिया सुरु गरेका छौं, उनले भनिन। कम्पनीले बजार मूल्यमन्दा प्रतिकिलो १० रुपैयाँ सस्तो मूल्य निर्धारण गर्ने निर्णय गरिसकेको छ। कम्पनीले यसका लागि ६ करोड ४० लाख रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरिसकेको छ। बिक्री विभाग प्रमुख थापा भन्छन्, 'यो हाम्रो अनुमानित लागत हो, अहिले नै यति लाग भन्न सकिन्दैन।'

बजार अनुगमन तीव्र बनाउँदै

चाडपर्वलक्षित बजार अनुगमनलाई तीव्रता दिइएको छ। वाणिज्य आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभागले संयुक्त रूपमा अनुगमन टोली खाटाएर अनुगमन गरिरहेको छ। संयुक्त अनुगमन टोलीका निर्देशक होमनाथ भट्टराईका अनुसार क्षेत्रगत विभाग छुट्याएर अनुगमन बढाइएको बताए। उनका अनुसार मासुजन्य अनुगमन, फलफूल तथा तरकारीसम्बन्धी अनुगमन, सम्बन्धित विभागसँग मिलेर अनुगमन गरिएको छ। भट्टराईले भने, 'अहिले हामीले सम्बन्धित विभागसँग मिलेर नौवटा टोलीले अनुगमन गरेका छौं, अझै टिम थपेर ११ टोली बनाउने तयारी भइरहेको छ।'

संघीय संसदमा प्रत्यक्षतर्फ एक तिहाई महिलालाई उम्मेदवार बनाउने कुनै सम्भावना देखिएन। नेपाली काग्रेस, नेकपा एमाले, माओवादी केन्द्र र अन्य राजनीतिक दलहरूले यस पटक पनि एक तिहाई महिलालाई प्रत्यक्षतर्फ उम्मेदवार बनाउन सम्भावना नभएको बताइसकेका छन्। दलहरूले एक तिहाई महिलाको उम्मेदवार नपुगेपनि त्यो संविधान विपरित नहुने दलहरूको ठम्हाई रहेको छ।

संघीय संसदमा प्रत्यक्षतर्फ जम्मा १ सय ६५ सिट रहेकोमा कुनै पनि दलले एक तिहाई महिलालाई उम्मेदवार बनाउन सक्ने अवस्था देखिएको छैन। तुला भनिएका राजनीतिक दलहरूले नै एक तिहाई महिला उम्मेदवार बनाउन नसक्ने अवस्थामा निर्वाचन आयोगको प्रत्यक्ष तर्फ ३३ प्रतिशत महिला उम्मेदवार बनाउन दिएको निर्देशनका लागि मात्र हुने प्रायः निश्चित जस्तै रहेको छ।

खेलकुद

महिला साफमा

नेपाल उपविजेतामै सीमित

दिखिए एसियाली महिला साफ च्याम्पियनसिप फुटबल प्रतियोगितामा बंगलादेश नयाँ विजेता बनेको छ। बंगलादेशले सोमवार दशरथ रंगशालामा भएको फाइनलमा घरेलु टोली नेपाललाई ३-१ ले हराउँदै पहिलोपटक उपाधि जितेको हो। नेपाल भने पौंचपटक फाइनलमा पुगेर पनि उपविजेतामै सीमित भयो। नेपाल दोस्रोपटक घरेलु मैदानमा आयोजित साफको फाइनलमा पराजित भएको हो। साफको इतिहासमा भारत सवाधिक पौंचपटकको विजेता हो। १५ हजार सात सय घरेलु दशकमात्रामा नेपाली महिला टोलीले उत्कृष्ट खेल पस्कन सकेन। इतिहासमै पहिलोपटक नेपाल बंगलादेशसँग पराजित भयो।

पहिलो हाफमै बंगलादेशले नेपाली डिफेन्सको गल्तीमा दुई गोल गरेको थियो। पहिलो हाफमा दुई गोलले पछाडि पर्दा घरेलु खेलाडीले दबाबको महसुस गरेका

थिए। यद्यपि, मध्यान्तरपछि नेपालले बंगलादेशलाई दबाबमा नराखेको होइन। नेपालले बंगलादेशको बलियो डिफेन्स केवल एकपटक मात्र तोड्यो। बंगलादेशको जितमा श्रीमोतीकृष्णारामी सरकारले दुई गोल गरिन्। एक गोल सामसुन्नाहरको नाममा रह्यो। नेपाली अनिता बस्नेतले एक गोल कर्फाइन्।

हजारौं दर्शकको साथ पाएका नेपाली खेलाडीहरू मैदानमा सम्हालिन कोसिसमा थिए। बंगलादेशले घरेलु टोलीमाथि दबाब बनाउँदै खेलको १३५०० मिनेटमा साम सुनाहरको गोलको १३५०० को अग्रता लियो। मिडफिल्डर मोनिका चकमाको पासमा १०३०० मिनेटमा मैदान नसाको प्रवेश गरेकी साम सुनाहरले उत्कृष्ट गोल गरिन्। खेलको ४२५०० मिनेटमा श्रीमोतीकृष्णारामीले मारिया मन्दाले १८ यार्ड बक्सबाहिरबाट मिलाएको पासमा कुनै गल्ती नगरी गोल गरिन्। यसपटक पनि नेपाली डिफेन्डर चुकेका थिए। नेपाल ७०३०० मिनेटमा २-१ को स्थितिमा आयो। दार्थी बक्सबाट अनिता बस्नेतले दोस्रो गोल गरेको सात मिनेटमा बंगलादेशले नेपाली डिफेन्डर चुनिएको थियो। नेपालले गोलले गरेको सात मिनेटमा बाउन्टी दिएर हाफमै देखिएको थियो। एन्काले थापालाई गत साउनमा मुख्य प्रशिक्षकको जिम्मेवारी दिएको थियो। दोस्रोपटक थापाले टोली हेर्दा तीन खेलमा जित र एक खेलमा हार ब्याहोयो।

उपविजेतामा सीमित भएको नेपाली टोलीले डिफेन्डर पुनर्म जर्धमगर, मिडफिल्डर द्वयी दीपा राई र इन्दिरा राईले महिला राष्ट्रिय टोलीबाट सन्ध्यास लिएका छन्। सन्ध्यास लिएका तीने खेलाडीलाई अखिल नेपाल फुटबल संघ (एन्फ)ले 'कोट' लगाएर बिदाइ गरेको छ। त्रिभुवन आर्मी फुटबल क्लबमा जागिरसँगै फुटबललाई अधि बढाएका तीने खेलाडी सेनाको मिसनमा जाँदै छन्। बढदो उमेर र खेलबाट बाहिर रहने भएसँगै तीने खेलाडीले सन्ध्यास लिएको जनाए

नागरिकता...

संसदमा व्यापक छलफल र बहस चलाइनुपर्ने हुन्छ तर अध्यादेश ल्याउँदा मन्त्रिपरिषदले मात्र पारित गरे पुछ । त्यसै कारणले गर्दा अध्यादेश र विधेयक एउटै रूपका होइनन फरक फरक हुन् । तर सरकारले त्यसी अध्यादेशलाई देखाएर राष्ट्रपतिको मानमर्दन गर्ने कार्य गर्न थालेको छ ।

नागरिकता विधेयकका सम्बन्धमा नागरिकहरू विभाजित भएका छन् । कानुन व्यावसायीहरू समेत विभाजित भएका छन् । तर राष्ट्रपतिले विधेयकका सम्बन्धमा चासो राखिसकेपछि त्यसलाई सम्बोधन गर्ने दायित्व सरकार र संसदको हो । तर त्यसो हुन सकेन, पाँच दलीय गठबन्धनको आफूहरूलाई नै सार्वभौमसत्ता सम्पन्न भनिएको संसदले किन पाँच दलीय गठबन्धनको निर्णयलाई हुब्हु स्वीकार गर्यो ? अहिले समस्याको जड भनेको त्यही हो । बहुमतका नाममा जनताको हित विपरितका विधेयकहरू पारित गराउन मिल्छ मिल्दैन ? सभामुख ज्यु ! सभामुख भनेको पाँच दलीय गठबन्धनको आदेश पालक मात्र हुन त ?

नेपालमा बसोबास गर्ने प्रत्येक नेपालीहरूले नेपाली नागरिकता पाउनुपर्दछ । पहाड, हिमाल, मधेश, तराई जहाँ बसेका भएपनि नेपाली

तूरत्यसचिवले...

बैकेङ्ग कसुर मुदामा दोषी ठहरिएका थिए ।

पछिलो समय उन्ने लुइटेलले मुख्य सचिव सहित उच्च तहमा बसेका व्यक्तिहरूसँग सम्बन्ध राम्रो रहेको भन्दै ठारी धन्दा चलाइरहेकाले दर्जनीं व्यक्तिहरू पिंडित भएको भन्दै कहीले प्रहरीमा उचुरी गरेको सूत्रले दावी गरेको छ ।

दुला दुला ठेका मिलाई दिनेको खोला मालदार कार्यालयमा सरूवा गरि दिने बढुवा गरिएने तथा विदेशमा छोराणोरीलाई छात्रबृति भिलाई दिने सम्पर्का आश्वासन दिएर लुइटेलले आफ्नो ठारी धन्दालाई जारी राखेका छन् । चेक बाउन्स कसुरमा उनी पक्राउ परेपछि उन्नलाई अदालतले दोषी ठहर गरेको थिए ।

मुख्य सचिवको नाम बेचेर धन्दा चलाउँदै

आएका लुइटेल पक्राउ परेपनि दबाव र प्रभावको भरमा एक/दुई दिनमै छुट्ने गरेकाले गर्दा पिंडित व्यक्तिलाई उन्नले विभिन्न व्यक्तिहरूमार्फत धम्क्याउने गरेको पिंडितहरूले बताएका छन् । लुइटेलले विनोद चौधरी देखि एभ्रेष्ट होटलका सञ्चालक मसुर अहमद लारिज्योक केबलकारका सञ्चालक तथा लगानी बोर्डका सदस्य बालक्षण्य शिवाकोटी समेतलाई ठग्न भ्याएका छन् । बबरमहलमा जग्मा भएका एक रायामार्भी खलक समेत उनीबाट ठगिएका छन् । चुनावको बेला टिकट दिलाई दिने भन्दै कही व्यक्तिहरूस्त उनले मोटो रकम लिएको पिंडितहरूले बताएका भएपनि यस विषयमा मुख्य सचिव मौन रहनु भनेको मौन सहमति दिएको लक्षण नै हो, त्यसैले अब मुख्य सचिवले यस विषयमा बोल्नुपर्दछ ।

उम्मेदवारको नाम आयोगमा बुझाउनुपर्ने हुन्छ । आयोगका अनुसार समानुपातिक शूचीमा खस आर्य ३१.२ आदीवासी जनजाती २८.७ मधेशी १५.३ वलित १३.८, थारुमा ६.६ मुरिलम ४.४ हुनुपर्दछ । प्रत्येक समुदायाट कमित्ति महिला ५० प्रतिशत हुनुपर्दछ ।

प्रदेश १ मा जम्मा ९३ सदस्यीय संसद रहने भएकोमा प्रत्यक्ष तर्फ ५६ र समानुपातिक तर्फ ३६, मधेश प्रदेशमा १ सय ७ सदस्य मध्यमा प्रत्यक्ष तर्फ ६४ र समानुपातिकमा ४३, बाग्मति प्रदेशमा १ सय ९० मध्येमा प्रत्यक्ष तर्फ ६६ र समानुपातिक ४४, ६० सदस्यीय गण्डकी प्रदेशमा प्रत्यक्षमा ३६ र समानुपातिकमा २४, लुम्बिनीमा ८७ सदस्यीय मध्येमा प्रत्यक्षतर्फ ५२ र समानुपातिकमा ३५, कर्णाली प्रदेशमा ४० सदस्यीय हुनेमा प्रत्यक्ष तर्फ २४ र समानुपातिकमा १६ र ५३ सदस्यीय हुने सुदुरपश्चिममा प्रत्यक्षतर्फ ३२ र समानुपातिकमा २१ सासद चुनिने व्यवस्था रहेको छ ।

प्रतिनिधिसभामा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्वाचन प्रणालीबाट चुनिने व्यवस्था रहेको छ । समानुपातिक तर्फ दलहरूलाई प्राप्त भएको मतका आधारमा सासद सख्त निर्धारण हुन्छ र पहिले नै निर्वाचन आयोगमा बुझाइएको बन्द शूचीका उम्मेदवारहरूलाई छानोट गरी सासद बनाइनेछ । प्रतिनिधिसभाका लागि दलहरूले समानुपातिकमा बढीमा १ सय ९० र घटीमा ११ जनाको नाम बुझाउन सबै व्यवस्था रहेको छ ।

प्रतिनिधिसभामा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्वाचका २०७९ अनुसार दलहरूले समावेशी सिद्धान्त अनुसार उम्मेदवारको बन्द सूची तयार गरी आयोगमा बुझाउनु पर्ने हुन्छ । बन्द सूचीमा दलित, आदिवासी जनजाती, खस-आर्य, मधेशी, थारु, मुरिलमका संख्यामा प्रतिशतका आधारमा प्रतिनिधित्व हुने गरी

पुन पारित गराउने जुन निर्णय गरे त्यो नै समस्याको जड थियो । राष्ट्रपतिले देखाएको चासोलाई सम्बोधन गर्ने दायित्व संसदको हो कि होइन ? पाँच दलीय गठबन्धनले संसदलाई यसो गर उसो गर भनेर निर्देशन दिने अधिकार कहाँबाट प्राप्त भयो ? सार्वभौमसत्ता सम्पन्न भनिएको संसदले किन पाँच दलीय गठबन्धनको निर्णयलाई हुब्हु स्वीकार गर्यो ? अहिले समस्याको जड भनेको त्यही हो । बहुमतका नाममा जनताको हित विपरितका विधेयकहरू पारित गराउन मिल्छ मिल्दैन ? सभामुख ज्यु ! सभामुख भनेको पाँच दलीय गठबन्धनको आदेश पालक मात्र हुन त ?

नेपालमा बसोबास गर्ने प्रत्येक नेपालीहरूले नेपाली नागरिकता पाउनुपर्दछ । पहाड, हिमाल, मधेश, तराई जहाँ बसेका भएपनि नेपाली

कुन प्रदेशमा...

संघ र प्रदेशमा ६० प्रतिशत प्रत्यक्ष र ४० प्रतिशत समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीबाट चुनिने व्यवस्था रहेको छ । समानुपातिक तर्फ दलहरूलाई प्राप्त भएको मतका आधारमा सासद सख्त निर्धारण हुन्छ र पहिले नै निर्वाचन आयोगमा बुझाइएको बन्द शूचीका उम्मेदवारहरूलाई छानोट गरी सासद बनाइनेछ । प्रतिनिधिसभाका लागि दलहरूले समानुपातिकमा बढीमा १ सय ९० र घटीमा ११ जनाको नाम बुझाउन सबै व्यवस्था रहेको छ ।

प्रतिनिधिसभामा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्वाचका २०७९ अनुसार दलहरूले समावेशी सिद्धान्त अनुसार उम्मेदवारको बन्द सूची तयार गरी आयोगमा बुझाउनु पर्ने हुन्छ । बन्द सूचीमा दलित, आदिवासी जनजाती, खस-आर्य, मधेशी, थारु, मुरिलमका संख्यामा प्रतिशतका आधारमा प्रतिनिधित्व हुने गरी

प्रतिनिधिसभामा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्वाचका २०७९ अनुसार दलहरूले समावेशी सिद्धान्त अनुसार उम्मेदवारहरूलाई छानोट गरी सासद बनाइनेछ । प्रतिनिधिसभाका लागि दलहरूले समानुपातिकमा बढीमा १ सय ९० र घटीमा ११ जनाको नाम बुझाउन सबै व्यवस्था रहेको छ ।

प्रतिनिधिसभामा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्वाचका २०७९ अनुसार दलहरूले समावेशी सिद्धान्त अनुसार उम्मेदवारहरूलाई छानोट गरी सासद बनाइनेछ । प्रतिनिधिसभाका लागि दलहरूले समानुपातिकमा बढीमा १ सय ९० र घटीमा ११ जनाको नाम बुझाउन सबै व्यवस्था रहेको छ ।

प्रतिनिधिसभामा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्वाचका २०७९ अनुसार दलहरूले समावेशी सिद्धान्त अनुसार उम्मेदवारहरूलाई छानोट गरी सासद बनाइनेछ । प्रतिनिधिसभाका लागि दलहरूले समानुपातिकमा बढीमा १ सय ९० र घटीमा ११ जनाको नाम बुझाउन सबै व्यवस्था रहेको छ ।

प्रतिनिधिसभामा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्वाचका २०७९ अनुसार दलहरूले समावेशी सिद्धान्त अनुसार उम्मेदवारहरूलाई छानोट गरी सासद बनाइनेछ । प्रतिनिधिसभाका लागि दलहरूले समानुपातिकमा बढीमा १ सय ९० र घटीमा ११ जनाको नाम बुझाउन सबै व्यवस्था रहेको छ ।

प्रतिनिधिसभामा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्वाचका २०७९ अनुसार दलहरूले समावेशी सिद्धान्त अनुसार उम्मेदवारहरूलाई छानोट गरी सासद बनाइनेछ । प्रतिनिधिसभाका लागि दलहरूले समानुपातिकमा बढीमा १ सय ९० र घटीमा ११ जनाको नाम बुझाउन सबै व्यवस्था रहेको छ ।

प्रतिनिधिसभामा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्वाचका २०७९ अनुसार दलहरूले समावेशी सिद्धान्त अनुसार उम्मेदवारहरूलाई छानोट गरी सासद बनाइनेछ । प्रतिनिधिसभाका लागि दलहरूले समानुपातिकमा बढीमा १ सय ९० र घटीमा ११ जनाको नाम बुझाउन सबै व्यवस्था रहेको छ ।

प्रतिनिधिसभामा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्वाचका २०७९ अनुसार दलहरूले समावेशी सिद्धान्त अनुसार उम्मेदवारहरूलाई छानोट गरी सासद बनाइनेछ । प्रतिनिधिसभाका लागि दलहरूले समानुपातिकमा बढीमा १ सय ९० र घटीमा ११ जनाको नाम बुझाउन सबै व्यवस्था रहेको छ ।

प्रतिनिधिसभामा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्वाचका २०७९ अनुसार दलहरूले समावेशी सिद्धान्त अनुसार उम्मेदवारहरूलाई छानोट गरी सासद बनाइनेछ । प्रतिनिधिसभाका लागि दलहरूले समानुपातिकमा बढीमा १ सय ९० र घटीमा ११ जनाको नाम बुझाउन सबै व्यवस्था रहेको छ ।

प्रतिनिधिसभामा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्वाचका २०७९ अनुस